

Λ 2017

405к

Р. ӘБСАТТАРОВ
М. ДӘКЕНОВ

ӘЛЕУМЕТТАНУ

(Оқу күралы)

ҚАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Р. ӘБСАТТАРОВ,
М. ДӘКЕНОВ

ӘЛЕУМЕТТАНУ

(Оқу құралы)

Толықтырылып, жаңартылған
екінші басылымы

Санаттық мектептердегі оқытушылар
органдарының үйлендірілген мемлекеттік

АЛМАТАЙ
«КАРАСАЙ»
2007

МАЗМУНЫ

Алғы сөз.....	3
<i>Бірінші тақырып.</i> ӘЛЕУМЕТТАНУ – ФЫЛЫМ.....	5
1. Әлеуметтанудың калыптасуы, онын зерттеу объектісі мен пәні.....	5
2. Әлеуметтану білімін құрылымы мен деңгейлері.....	8
3. Әлеуметтік үфымы. Әлеуметтанудың категориялары мен зандары.....	16
4. Әлеуметтанудың атқаратын қызметтері және оның қоғамдық ғылымдар жүйесінде алатын орны.....	21
<i>Екінші тақырып.</i> ДҮНИЕЖҰЗІЛІК ӘЛЕУМЕТТАНУ ДАМУЫНДАҒЫ КЛАССИКАЛЫҚ КЕЗЕҢ (XIX ғасыр–XX ғасырдың басы).....	26
1. Огюст Конт – позитивтік әлеуметтануды негіздеуші.....	26
2. Герберт Спенсердің әлеуметтану жөніндегі ілімдері.....	32
3. Маркстік әлеуметтанудың негізгі ілімдері.....	35
4. Э. Дюркгейм мен М. Вебердің әлеуметтану жөніндегі тұжырымдамалары....	42
<i>Үшінші тақырып.</i> ӘЛЕУМЕТТАНУ ЖӨНІНДЕГІ ОЙДЫН РЕСЕЙДЕ ДАМУЫ (XIX ғасырдың екінші жартысы–XX ғасыр).....	53
1. Ресей әлеуметтануындағы негізгі бағыттар мен ағымдар (XIX ғасырдың екінші жартысы).....	53
2. XX ғасырдағы Ресей әлеуметтануының дамуы.....	70
<i>Төртінші тақырып.</i> ҚАЗАҚСТАНДА ӘЛЕУМЕТТАНУ ОЙ-ПІКІРІНІН ДАМУЫ (XIX ғасыр–XX ғасырдың бірінші жартысы).....	76
1. Ш. Ш. Уәлихановтың әлеуметтану жөніндегі тұжырымдамалары.....	76
2. Ұбырай Алтынсариннің әлеуметтік қозқарастары.....	81
3. Абайдың әлеуметтанулық ой-пікірлері.....	85
4. А. Байтұрсынов пен Ә. Бекейхановтың әлеуметтану жөніндегі қозқарастары.....	94
<i>Бесінші тақырып.</i> XX ҒАСЫРДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТАНУ.....	104
1. XX ғасырдың бірінші жартысындағы әлеуметтанудағы эмпиризм мен әлеуметтік теориялар және олардың дамуының негізгі бағыттары.....	104
2. XX ғасырдың 70-жылдарынан 2000 жылға дейінгі кезеңдегі әлеуметтанымдық теориялар мен негізгі ағымдар.....	115
<i>Алтыншы тақырып.</i> ҚОҒАМ – ЖҮЙЕ РЕТИНДЕ.....	122
1. Қоғамның жүйелілік үфымдары мен принциптері. Қоғамды жүйе ретінде қарастыру тұжырымдамалары.....	122
2. Қоғамның типтері, белгілері және даму зандары.....	135
3. Қоғамдық прогресс өлшемдері және қарама-қайшылықтар. Қоғамның қызметі.....	146

Жетінші тақырып. КОҒАМНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК	
ҚҰРЫЛЫМЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТАНУЫ ЖӘНЕ	
ӘЛЕУМЕТТІК СТРАТИФИКАЦИЯСЫ.....	152
1. Әлеуметтік құрылым және стратификация үғымдары, олардың негізгі элементтері мен формалары.....	152
2. Әлеуметтік мобиЛЬДІК. Қазіргі қоғамның әлеуметтік құрылымы дамуының мәселелері.....	167
<i>Сегізінші тақырып. ЭТНОС ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	174
1. Этнос қауымдастыры үғымы. Этностиң негізгі элементтері және даму кезеңдері.....	174
2. Үлттық-этникалық катынастар.....	182
3. Қазіргі жағдайдағы үлт мәселелері.....	190
<i>Тогызынышы тақырып. ОТБАСЫ ЖӘНЕ НЕКЕ ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	201
1. Отбасы әлеуметтануының пәні мен оның функциялары. Некенің мотивтері және ажырасудың себептері.....	201
2. Отбасы құрылымының типтері мен оның жүріс-тұрыс түрлері.....	213
<i>Онынышы тақырып. ТҮЛГА ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	231
1. Адамның биологиялық және әлеуметтік жағдайы. Тұлға – әлеуметтік өмірдің субъектісі мен объектісі.....	231
2. Тұлғаның әлеуметтік мәртебесі мен рөлі және ол туралы тұжырымдамалар.....	242
3. Тұлғаның әлеуметтенуі. Тұлғаның әлеуметтік құрылымы және түрлері.....	248
<i>Он бірінші тақырып. САЯСАТ ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	260
1. Саясат әлеуметтануының мәні, зандары, категориялары. Саясат және саяси қызмет.....	260
2. Саяси катынастар, мұдделер, процестер мен институттар.....	263
3. Қоғамның саяси жүйесі және саяси сана, олардың негізгі элементтері, функциялары мен формалары.....	270
<i>Он екінші тақырып. МӘДЕНИЕТ ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	284
1. Мәдениет әлеуметтануы үғымы, құрылымы, мазмұны және функциялары.....	284
2. Мәдениеттің негізгі элементтері мен формалары.....	298
<i>Он үшінші тақырып. ҰЙЫМ ЖӘНЕ БАСҚАРУ ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	308
1. Ұйымның пайда болуы және оның құрылымы.....	308
2. Ұйымның тыныс-тіршілігі мен типтері.....	317
3. Әлеуметтік басқарудың мазмұны, зандары мен принциптері.....	326
<i>Он төртінші тақырып. БІЛІМ ӘЛЕУМЕТТАНУЫ.....</i>	334
1. Білім әлеуметтануының категориялары, объектісі мен пәні.....	334
2. Оқу социомәдени әрекет ретінде.....	340

3. Орта оқу орнының қалыптасуы.....	343
4. Білім жүйесінің құрылымы.....	348
5. Білімнің әлеуметтік максаттары мен атқаратын міндеттері.....	353

<i>Он бесінші тақырып.</i>	ӘЛЕУМЕТТАНУ ЗЕРТТЕУЛЕРИНІН МЕТОДОЛОГИЯСЫ МЕН ӘДІСТЕМЕСІ.....	357
1. Әлеуметтік зерттеудің құрылымы, кезеңдері мен элементтері.	357	
Әлеуметтану зерттеулерінің бағдарламасы.....	357	
2. Әлеуметтік ақпарат жинақтаудың әдістемесі мен техникасы.....	367	

ӘБСАТТАРОВ РАУШАНБЕК, ДӘҚЕНОВ МҰХСЫН

ӘЛЕУМЕТТАНУ

(*Oқу құралы*)

*Баспаға Абай атындағы Қазақ Үлттых
педагогикалық университетінің ғылыми кеңесі ұсынған*

Редакторы *P. B. Асанбай*

Көркемдеуші редактор *A. Телюк*

Техникалық редакторы *X. Ишимова*

Компьютерлік түзетулерін салып, беттеген *D. Қалқабекова*

Басуға 18.01.07 кол койылды. Пішімі 60x841/16.

Қаріп түрі «Таймс». Шартты баспа табағы 24,6.

Есептік баспа табағы 26,7. Таралымы 1500.

Тапсырыс № 26.

«Қарасай» баспасы

Алматы қ., Мұратбаев көшесі, 127/33

Директор Б. Ә. Асанбаев

ISBN 9965-9798-9-8

9 789965 979897

ЖШС «Самара-Принт» баспаханасы.